

je proto vždy velmi obtížné. Pokud bychom například z tohoto pohledu porovnali studii CASSINI s rivaroxabanem a studii AVERT s apixabanem, tak v první bylo 53 % pacientů řazeno podle Khoranova skóre do skupiny s vysokým rizikem TEN (karcinom pankreatu a žaludku), ve středním riziku bylo 32 % pacientů. Ve studii AVERT tomu bylo naopak, 22 % pacientů patřilo do skupiny s vysokým rizikem, zatímco 63 % do skupiny se středním rizikem.

Na základě těchto validních dat vydala v srpnu 2019 International Society on Thrombosis and Haemostasis (ISTH) doporučení, podle kterého jsou DOAC (apixaban a rivaroxaban) indikovány v primární trombopropylaxi u pacientů s rizikovým skóre dle Khorany ≥ 2 , ambulantně léčených systémovou chemoterapií, pokud nehrozí lékové interakce a není vysoké riziko krvácení. DOAC by měly být podávány po dobu 6 měsíců od zahájení chemoterapie. Při hrozbě lékových interakcí nebo slizničního krvácení jsou doporučeny LMWH (13).

V dalších klinických situacích doporučuje ASCO (American Society of Clinical Oncology 2019) primární trombopropylaxi pouze u vybraných skupin onkologických pacientů, kteří jsou buď hospitalizováni pro akutní interní onemocnění, nebo podstupují jakýkoliv větší operační výkon (14) (Tab. 3).

Léčba TEN

TEN může výrazně zkomplikovat onkologickou léčbu, navíc pacienti s nádorem mají významné riziko recidivy TEN bez ohledu na pokračující antikoagulaci. Ještě začátkem 21. století nebyl v léčbě TEN žádný rozdíl mezi neonkologickými a onkologickými pacienty. Po úvodním několika-denním souběžném podávání heparinu (UFH – nefrakcionovaný heparin nebo LMWH) a warfarinu byli pacienti po dosažení terapeutického INR 2–3 ponecháni na monoterapii warfarinem.

Tento přístup se změnil poté, co byla v roce 2003 publikována studie CLOT srovnávající v prevenci recidivy TEN u onkologických pacientů účinnost LMWH dalteparinu s warfarinem. Pacienti byli randomizováni buď k šestiměsíčnímu podávání dalteparinu (200 IU/kg/den 1 měsíc a dále 150 IU/kg/den 5 měsíců), nebo dalteparinu (200 IU/kg/den) po dobu 5–7 dnů a následně šestiměsíční léčbě warfarinem s cílovým INR 2,5. Mezi oběma skupinami nebyl rozdíl v mortalitě, krvácení ani ve výskytu trombocytopenie, ale onkologičtí pacienti měli s dalteparinem asi poloviční pravděpodobnost recidivy TEN (RR = 0,48; 95 % CI = 0,32–0,71, p = 0,002) (15). Metaanalýza několika studií (CATHANOX, CLOT, MAN-LITE, OCENOX, CATCH) tento závěr potvrdila. LMWH ve

Tab. 4. Doporučení antikoagulační léčby TEN u nemocných s malignitou (ASCO, 2019)

Doporučená léčba	<p>DOAC (apixaban, edoxaban, rivaroxaban)</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ u malignit mimo trávicí a urogenitální trakt ■ pokud nehrozí krvácení z trávicího traktu a lékové interakce ■ není pokročilé renální selhání ■ není nauzea, zvracení, poruchy absorpce <p>LMWH</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ léky první volby při kontraindikaci DOAC <p>Antagonisté vitamínu K</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ u závažné renální insuficience (CrCl <15 ml/min) nebo kolísavé funkci ledvin, při extrémních odchylkách tělesné hmotnosti, u stabilních pacientů <p>Přednost má domácí léčba před hospitalizací (1 B)</p> <p>Kavální filtry se u proximální hluboké žilní trombózy ani plicní embolie nedoporučují (1 B)</p>
Doporučená délka léčby	<p>3–6 měsíců</p> <p>Extenze léčby nad 6 měsíců:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ při vysokém riziku recidivy (aktivní malignita s pokračující léčbou, metastázy atd.) a nízkém nebo středním riziku krvácení ■ bez redukce dávky DOAC nebo LMWH ■ zvážit klinický stav (stadium nádorového onemocnění, celková prognóza) ■ po dohodě s pacientem
Hodnocení rizika krvácení	<p>Neexistuje prověřený skórovací systém k odhadu rizika krvácení při antikoagulační léčbě u onkologických pacientů</p> <p>V úvahu je třeba brát:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ typ protinádorové léčby ■ typ a lokalizace primárního tumoru ■ přítomnost metastáz ■ anamnézu krvácení ■ koagulopatie ■ trombocytopenie ■ jaterní a renální dysfunkce ■ infekce
Trombolytická léčba	<p>Antikoagulační léčba má přednost před trombolýzou (2 C)</p> <p>Trombolýza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ katéetrová trombolýza u rozsáhlé ileofemorální trombózy a systémová trombolýza při masivní plicní embolii na základě individuálního hodnocení celkového stavu a prognózy ■ onkologická diagnóza není automaticky považována za kontraindikaci trombolýzy ■ absolutní kontraindikací je postižení centrálního nervového systému (strukturální onemocnění, předchozí krvácení, ischemická CMP ≤ 3 měsíce, aktivní krvácení, nedávná operace mozku nebo míchy, trauma)
Asymptomatická (incidentální) TEN	<p>Je častým nálezem u onkologických pacientů (opakovaná a podrobnější zobrazovací vyšetření)</p> <p>Riziko recidivy a mortalita jsou srovnatelné se symptomatickou TEN, proto se doporučuje léčba</p>
Selhání antikoagulační léčby	<p>Až u 20 % onkologických pacientů dojde k recidivě při účinné antikoagulaci</p> <p>Faktory spojené s vyšším rizikem recidivy TEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ nádory v určitých lokalizacích (mozek, plíce, myeloproliferace, myelodysplazie, karcinom ovaria, karcinom pankreatu) ■ nádorová onemocnění v pokročilém stadiu (progredující, metastazující) ■ adenokarcinomy